Over Massabeweging

Het in ons blad reeds meermalen ter sprake gekomen, dat de sociale psychologie steeds meer terrein verovert op de individuele. En daarin speelt het handelen, voelen en denken van „massa" dan een bijzondere rol. Hierbij herinneren we er even aan, dat het woord *massa* in de psychologie een andere betekenis heeft, dan in ons gewone spraakgebruik. In het dagelijks gebruik betekent het een groot aantal, maar in de psychologie betekent het, dat een groep personen gelijk gericht is in hun voelen, denken en handelen en dat ze dus *een eenheid* vormen. Ze vormen wat wel eens een wij-gemeenschap wordt genoemd, omdat hun gemeenschappelijkheid hun wezenlijke richting vormt. In de psychologie kunnen zodoende een klein aantal van bijv. 20 mensen als massa beschreven worden.

Wat de gangbare psychologie ons omtrent massa's leert, is niet veel moois. De burgerij mag ze niet. Massa's doen gewoonlijk verkeerde dingen. Ze komen plotseling in actie en bedrijven daarin allerlei wandaden van plundering, brandstichting en moord. Maar dat wil niet zeggen, dat de mensen, die op dat ogenblik als massa verenigd zijn, in hun gewone dagelijkse doen misdadigers of zo iets zijn. Vóór de massa-actie waren het rustige mensen als iedereen en er na zijn het ook weer fatsoenlijke mensen.

In zo goed als alle boeken over dit onderwep heeft men een zeer eenvoudige verklaring voor dit verschijnsel, door een handig gebruik van het bewuste en onbewuste deel van ons willen en handelen. Van dit onbewuste deel vertellen ze dan heel rare dingen. Zo bijv. dat het *talloze herinneringen aan voorgeslachten bevat, waaruit de ziel van het ras is opgebouwd.* (Freud: „Het ik en de psychologie der massa", blz. 10). En die voorgeslachten waren nu eenmaal ruwe lui met weinig beschaving. Volgens die opvatting leeft het „beestmens" nog in ons allen. Maar dat beestmens blijft gewoonlijk verborgen door het vernisje van beschaving en fatsoen, dat we in onze opvoeding meekrijgen. Het zijn de individuele eigenschappen, die te zamen de persoonlijkheden uitmaken en die in hun grote verscheidenheid bij de mensen de rijkdom van de menselijke geest vormen.

Als de kaarten van te voren op deze wijze zijn geschud, volgt de verklaring van den misdadige massa-mens vanzelf. Als het willen en voelen en handelen dezelfde richting neemt, moet noodzakelijk eerst de persoonlijkheid wegvallen, zodat alleen het onbewuste deel werkt. Want dit is bij allen gelijk gericht, doch heeft de kenmerken van het beestmens. Want we zitten nu eenmaal met die erfenis opgescheept. Daarom kennen massa's nooit de dorst naar waarheid (blz. 19) en blijven de intellectuele vermogens der massa steeds dieper beneden die van de enkeling staan (blz. 17.) Hieruit is ook de domheid van de massa te verklaren, om het persoonlijk voordeel, dat bij de afzonderlijke individu overheerssend is, uit het oog te verliezen. Hun hele persoonlijkheid valt immers weg. En zodoende kan de massa ondanks het dalen van het intellectuele peil per ongeluk toch nog een hoog zedelijk peil bereiken, als er hoog zedelijke doeleinden zijn gesteld. Dan kan men zelfs spreken van 'n verzedelijking van de enkeling door de massa (blz. 17). Krijgt de man na de massa-actie zijn verstand weer terug, dan stijgt hij in intellectueel vermogen, maar daalt in zedelijk peil. Hij is weer een normaal mens.

Deze waarderingen van massabewegingen vinden we bij nagenoeg alle schrijvers terug, al nemen ze ook niet allemaal hun uitgangspunt in „de ziel van het ras," zoals Le Bon dat doet. We nemen daartoe als voorbeeld een schrijver van latere datum, de bekende Duitse sociaal-democraat Th. Geiger, die in 1926 het boekje „De massa en haar actie" uitgaf. Daarbij behandelt hij in het bijzonder de arbeidersklasse. Hij beschouwt de arbeidersklasse in haar geheel als psychologische massa. Ze vormt dus in zekere zin een eenheid, die ontstaat, doordat ze als geheel beheerst worden door de bezittende klasse. Het is echter een eigenaardige eenheid. Want er is geen sprake van gemeenschappelijk willen, voelen en denken ten opzichte van de vorming van een nieuwe maatschappelijke orde. Op dit punt valt de arbeidersklasse volkomen uiteen. Op dit punt is het geen massa. Maar er is wel een gemeenschappelijke, afkeer, tot gemeenschappelijke haat. Kort gezegd, zijn de arbeiders het er over het algemeen wel over eens, hoe het *niet* moet, maar ze verschillen in doelstelling, hoe het *wel* moet. Dat is voor de arbeidersklasse noodlottig. Want zodoende kan de arbeidersklasse niet anders dan een vernietigende massa zijn en geen opbouwende. Daarom zijn alle massa's anarchistisch (blz. 101). De vernietigingswil der massa stelt niet de vraag naar het „wat" van het nieuwe, dat in de plaats van het oude treden moet (blz. 76).

Geiger stelt vast, dat een massa nooit een vergadering houdt, om gemeenschappelijk haar wil te bepalen. Wel is er een gemeenschappelijke wil, maar deze ontstaat in heftig-emotionele opwinding bij het gemeenschappelijk samenzijn. Daarom hoeft men ook niet met verstandelijke redenatie's aan te komen. Hij zegt:

„Waar een massa de mogelijkheid tot onmiddellijk mondeling verkeer heeft, brengt het Ik zijn verstand niet mee. Dit heeft in de massa niets te zoeken. Het is daarom onzin, als de massaredenaar met verstandelijke argumenten zou komen..... Ook de eenvoudigste logische redenering vindt geen weerklank. De redenaar mag slechts in beeldspraak spreken en een beroep doen op de gevoelens door slagwoorden. Hij moet zich voornamelijk tot „ophitsen beperken." (blz. 132).

Maar Geiger is sociaal-democraat en daarom is het verhaal hiermee niet uit. Hij zegt die lelijke dingen alleen van de arbeidersklasse als geheel. Voor zover de arbeidersklasse zich in partijen en vakverenigingen georganiseerd heeft, vervuilt het geen vernietigende, doch een opbouwende rol. Want terwijl de arbeidersklasse als geheel geen gemeenschappelijke opvattingen hebben over de noodzakelijke maatschappelijke vernieuwingen, daar hebben de partijen en de vakverenigingen deze wel.

En nu zijn de kaarten opnieuw geschud, zodat de mannen van de „organisatie" alle troeven in handen hebben. De massa kan in haar actie nuttig werk doen, voor zover ze het oude vernietigen, waartoe de kracht van de partij of de vakvereniging alleen niet in staat was. Maar van de opbouw mpeten de massa's afblijven. Dat kunnen ze niet. Dus moeten de „organisaties" de oogst binnenhalen. Ze moeten in de regering om hun program door te voeren. En waar de massa's in hun acties nog doorgaan, moeten ze een halt worden toegeroepen, omdat hun taak is verricht; nu moet de nieuw-bouw beginnen. En zo levert deze sociaaldemocratische theorie van de massa-beweging de rechtvaardiging van het neerslaan van massabewegingen, wanneer deze verder gaan, dan de doeleinden, die de partijen of vakverenigingen zich gesteld hebben. Hier hoort ook de opmerking van Geiger thuis, dat de massa „niet voor de redelijke argumenten vatbaar is". Of dat de massa-redenaar zich alleen tot „ophitsen" moet beperken. En het komt niet in het hoofd van den heer Geiger op, dat de massa waarschijnlijk een tekort aan redelijke argumenten ontdekt en ze daarom als onzin van de hand wijst. Zou het ook kunnen zijn, dat het intellectuele peil van de massa zich dan boven dat van de heer Geiger verheft? Laat ons daar een volgend keer over praten.

INGEZONDEN

Waarde Redactie,

Het is natuurlijk volkomen Uw goed recht mijn memorie aan de regering inzake de berechting der politieke delinkwenten aartsreactionnair geleuter te vinden en Uw lezers tegen het kennisnemen daarvan te waarschuwen, maar mij dunkt, dat het dan toch ook *mijn* goede recht is, U te verzoeken, aan diezelfde lezers mede te delen, dat ik de meningen ,die U mij, uitsluitend op grond van hetgeen in deze memorie *niet staat,* i n de s choenen schuift, ten scherpste afwijs.

G. Mannoury.

Onderschrift Redactie.

Zeker, wij zijn gaarne bereid de lezers van Spartacus er kennis van te laten nemen, dat onze recensent, naar het oordeel van Mannoury diens mening niet juist weergeeft. Beter zouden wij het echter hebben gevonden wanneer de laatste aangegeven had, wat hem ten onrechte in de schoenen werd geschoven. En de redactie is uit de aard van de zaak gaarne bereid daarvoor nog enige, niet overdreven, ruimte beschikbaar te stellen.

Aandacht Gevraagd

Een nieuwe verdelig van het werk van Bond en Uitgeverij brengt wijziging in de adressering van alle correspondentie

Vanaf 1 October a.s. moeten alle poststukken worden gericht aan het adres:

Spartacus
Postbus 7046, Amsterdam-Zuid, II.

Alle oude adressen zijn hiermede vervallen.

Ook de correspondentie van de uitgeverij „De Vlam" moet dus aan bovenstaand adres worden gezonden. (De naam „Uitgeverij de Vlam" moet derhalve niet afzonderlijk gebruikt worden).

Allerlei werkzaamheden worden door ons a.h.w. in verschillende bedrijfsafdelingen uitgevoerd. Het zou ons veel helpen, als in de **linker bovenhoek** van de **brieven (dus niet van de enveloppen)** de afdeling, waarvoor ze bestemd zijn, wordt aangegeven.

De afdelingen zijn:

1. Redactie geschriften en algemene politiek.
2. Administratie en organisatie bond.
3. Administratie en organisatie uitgeverij „De Vlam".
4. V.S.V. (Vereniging van „Spartacus" vrienden).

Dus alle post naar:
Spartacus — Postbus 7046, Amsterdam-Zuid II.
en liefst in de linkerbovenhoek van de brief:
Afdeling redactie, administratie bond, administratie uitgeverij „De Vlam" of V.S.V.

Nog niet ingetekend op „De Arbeidersraden"?
U moet opletten dat U niet te laat komt. 20 October wordt de intekening gesloten. De daarna volgende bestellingen worden alleen tegen boekhandelsprijs uitgevoerd.
Intekenprijzen: deel II ƒ 1.60
delen I en II ƒ 2.40
het geheel gebonden ƒ 3.20
Storten op gem. giro Amsterdam t.n. L. A. de Beer, zonodig via Postrekening 13500.

5 October 1946 Prijs 15 cent 6e Jaargang - No. 40

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur: TJEERD WOUDSTRA

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam" postgiro 168797 te Amsterdam

De Amsterdamse staking in het slop

Int. Instituut Soc. Geschiedenis Amsterdam

DEMOCRATIE.

Een oud probleem dringt zich aan de burgerlijke democraten opnieuw op. En, onder die burgerlijke democraten rangschikken we ook hen, die tot de Partij van de Arbeid behoren. Is staken, het plat leggen van het gehele economische leven, rechtstreeks tegen de regeringsdaden geoorloofd, wanneer die regering is tot stand gekomen in overeenstemming met de uitslag van algemeen en geheim kiesrecht? Maar, geoorloofd of niet, de staking is een feit geweest en daaruit reeds blijkt, dat men dergelijke problemen niet alleen kan benaderen van de zijde van theorieën over burgelijke democratie. En nu nemen we nog aan, dat deze democratie een vastomlijnd begrip, althans een duidelijk idee is, bij wie zich democraten noemen. Maar niets is minder waar dan dat. Allerlei stromingen en partijen denken er verschillend over en dat is ook geen wonder. Elke stroming, elke partij, streeft in deze klassemaatschappij een doel na, dat verband houdt met, gericht is op, de belangen van de groepen, en klassen. Daarom maken we mee, dat wanneer de verkiezingen zijn gehouden de hoge politieke leiders beginnen de uitslag te interpreteren, te verklaren. Daarna volgt het combineren van de verschillende tot uiting gebrachte krachtsverhoudingen.

Maar bij dat combineren moet weer in 't bijzonder rekening gehouden worden met de plaats, die de staat in de internationale economische en de daaruit voortvloeiende politieke verhouding inneemt. En in een afhankelijkheidspositie zoals een land als Nederland nu eenmaal inneemt, is die positie verreweg beslissend.

Wanneer we dit alles in ogenschouw nemen, beginnen we er enig besef van te krijgen, dat wat „democratie" wordt genoemd, helemaal niet een systeem is, dat waarborgen in zich draagt, dat werkelijk de wil van de bevolking zal worden uitgevoerd.

Verkiezingen voor een vierjarige samenstelling van een burgerlijk parlement, worden zodoende onder allerlei leuzen en frasen gehouden, waarbij het den kiezer in het geheel niet duidelijk is, waarom het gaat. En alle partijen, die aan die verkiezingen deel nemen, zijn, ondanks die leuzen en frasen, wanneer zij tot enige macht gekomen zijn, gedwongen hun parlementaire invloed in te schakelen in de kapitalistische machtsverhoudingen.

Er zou over dit onderwerp nog veel meer te zeggen zijn, maar we willen het nu eenmaal hebben over de jongste staking, die voornamelijk in Amsterdam en omgeving de vorige week uitbrak, naar aanleiding van de troepenverschepingen naar Indonesië. Dus volstaan wij er mede, vast te stellen, dat de bedoelde burgerlijke democraten, door het stellen van de vraag „of zulke stakingen geoorloofd zijn of niet" de zaak juist op de kop zetten. Want immers juist het feit, dat deze staking niet slechts kon uitbreken, maar de sympathie met zich droeg ook van tallozen die er buiten stonden; in Amsterdam, waar wij dit zelf konden aanvoelen, de instemming had van het overgrote deel van de bevolking; juist dat feit moest het ieder duidelijk maken, dat wat als uitslag van verkiezingen tot stand komt, niet overeenstemt met het voelen, denken en handelen van de massa .

Heel duidelijk blijkt dit uit het feit, dat minister Jonkman toen hij die Dinsdagavond voor de radio sprak, het probleem niet aan kon en tenslotte opmerkte:

„Gij hebt de vredeswil van het Nederlandse volk nog eens ten overvloede bevestigd, maar gij zijt te ver gegaan. Ook uw regering wil vrede in overleg en overeenstemming met Indonesië."

Kennelijk een mislukte poging om niet al te vijandig te doen, tegenover een macht, die zich tegen de regeringspolitiek keerde.

PERS EN GEWELD.

De democratie bleek niet alleen tekort te schieten op parlementair-politiek terrein. Ook de pers, die er in de z.g. democratische landen steeds zo prat op gaat, dat zij een wapen is, om willekeurige machtsdaden van regeringen te keren en aan de kaak te stellen, door haar vrijheid van publicatie, heeft deze dagen bewezen, dat zij opzettelijk tekort schoot in het brengen van voorlichting over wat er woelde en bruiste in de massa en over de daden, waartoe die massa kwam. Niet alleen bladen als „Het Algemeen Handelsblad" spraken van „een communistische rel in Amsterdam en elders", maar ook „Het Parool" gaf alleen in de kop van haar verslag op Dinsdagavond te kennen dat de staking „hoofdzakelijk te Amsterdam en omgeving" was uitgebroken. Wat die stakingen „elders" en in de „omgeving" betekenden, dat werd verzwegen, weggefrommeld in een hoekje, of in kleine niet opvallende stukjes enige dagen daarna meegedeeld. Een persdemocratie die zeer herinnert aan fascistische methodes. Ook in Februari 1941 werd het land niet gewaar ,wat er in het algemeen gebeurde. Daarbij komt, dat de rustige stemming die op Dinsdag als een strijdfeest onder geheel de Amsterdamse bevolking heerste, uitgedaagd werd door de politie van het rode Amsterdam (vroeger zou de C.P.N. gesproken hebben over de rabouwen v. 1 Wibaut. Ze waren nu ook rabouwen van Seegers) en de militairen van het democratische Nederland. De gummiknuppels, blanke latten en schoten uit de geweren, zijn niet alleen provocaties geweest tot de stakers om zich in een ongelijke strijd te wagen, maar zij hebben in de vergelijking die het publiek maakte met het vroegere optreden van de Grüne, de niet te dempen klassekloof geweldig en gewelddadig verdiept.

Welke lezing ook juist is omtrent het door een majoor der marechaussee tot zijn minderen gesproken en, die van den stalinist Wagenaar, of die van minister Fievez,, in ieder geval is het een uiting geweest, die getuigde van een vóóraf aanwezige stemming, om er overheen te rammelen.

KLASSEDAAD.

In zoverre staat deze staking in betekenis boven de onder de fascistische bezetting gevoerde Februari-staking van 1941, dat zij thans niet bevorderd werd door nationale sentimenten, maar dat zij in tegendeel deze tegenover zich vond, ze moest doorbreken. En hoewel ook deze staking niet een daad van klare klassebewustheid was, ongetwijfeld richtte zij zich, behalve tegen de uitzending van

Uit de inhoud:

Russische moeilijkheden
Een moeder antwoordt
Generaal Kruls
Proletarische Massabeweging

jonge in uniformen gedwongen mensen naar een vreemd land om daar het gezag te herstellen, tegen het imperialisme.
En ook dat zou niet voldoende zijn geweest om deze beweging zó spontaan en zó krachtig te doen opveren. Daarbij kwam, dat de verbitterting van het Nederlandse proletariaat toeneemt. Een verbittering tegen de egoïsme politiek en economie, die zich in het „bevrijde" Nederland heeft geopenbaard. Wijzelf wisten dat dit komen moest en wij hebben daarvan reeds in de tijd van de bezetting bij herhaling blijk gegeven. Wij wisten toen reeds, dat de tweede wereldoorlog een imperialistische oorlog was en dat daarna niettegenstaande de prachtige oorlogsbeloften, het oude spel van uitbuiting op verscherpte voet zou worden voortgezet. Wij hebben ook toen gepoogd de klassegedachte wakker te houden en de meest bewuste arbeiders de komende strijd duidelijk te maken. Wij zouden kunnen zeggen, we behoeven niet anders te doen, dan die lijn door te trekken. Maar, dat moge principieel zo zijn, wij hebben er rekening mede te houden, dat de grote massa slechts door de ervaringen van de strijd leert. De strijd toen en nu zijn principieel dezelfde, maar voor de massa komt dat alles eerst nu in een helder licht te staan. Eerst nu gaat zij zich losmaken uit de roes van nationalisme. Gaat, zij is het zeker nog niet. En ook in andere opzichten is zij nog vaak gebonden aan oude vormen van strijd en organisatie.

HET ZWAKKE PUNT

Hier raken wij een punt, dat noodzakelijk in onze krant behandeling behoeft. Deze proteststaking was ongetwijfeld gericht tegen de daden van de regering zelf. Haar verloop geeft ons de vrijheid vast te stellen, dat het goed was de staking als een proteststaking te zien. Natuurlijk was het inzicht het doorzicht en daardoor de klassekracht niet voldoende, om deze staking tot een strijd om de macht te doen uitgroeien. Dat dit in zo snel tempo niet zou kunnen, stond voor ons trouwens reeds bij voorbaat vast. Maar, zoals gezegd, haar verloop heeft dit nog eens te meer bevestigd.
Hoe was dat verloop? Welke tekorten zien wij in haar organisatie en daardoor in dat verloop?
Men kan met de uitdrukking „spontane staking" niet alles verklaren en als juist verklaren. Ook een spontane staking, juist de spontane stakingen, omdat zij de stakingen van de toekomst zullen zijn, omdat zij de uitdrukking van de wil van de massa zelf zijn, vereisen een grote mate van organisatie. Zij eisen organisatie van de massa zelf. De stakenden moeten leren, dat niet één enkele van de oude organisatievormen die vroeger in economische en politieke conflicten werden aangezien als de nature aangewezen leiding, een werkelijke actie in handen kon nemen en mag gegeven worden.
Dat de stakers dit niet hebben begrepen veroorzaakte een grote zwakte.
Het N.V.V. plaatste zich radicaal tegenover deze staking, hetgeen niet anders dan te verwachten was, omdat zij mede de verantwoordelijkheid draagt en wil dragen voor de kapitalistische wederopbouw, d.w.z. weder uitbuiting. De E.V.C.-leiding wil ook in die positie komen. Ook zij wil dus van de staking niets weten. Alleen het feit, dat in haar bonden nog veel radicaal denkende arbeiders zijn georganiseerd, noopte er haar toe geen enkele uitspraak te doen, maar „van de regering duidelijke verklaringen te eisen", „opdat dan de haard van onrust zou worden weggenomen".
De interpellatie van de C.P.N. heeft voor den goeden verstaander eveneens duidelijk gemaakt, dat we van geen enkele politieke parlementaire partij iets kunnen verwachten, nog minder haar iets kunnen toevertrouwen.

IN STALINISTISCH SLOP.

Ongetwijfeld is de staking gericht geweest tegen de Nederlandse regering. Toch heeft de C.P.N. door haar hele optreden in en buiten het parlement bewezen, dat haar niet de actie, niet de staking, niet het verzet van de arbeidersklasse tegen kapitalistische uitbuiting en imperialisme in het bijzonder ter harte ging, maar dat voor haar partijpolitiek, ja internationale politiek op Rusland georienteerd, de doorslag gaf.
Zo viel het de andere politiekelingen niet moeilijk hun houding te bepalen. De C.P.N. heeft de staking trachten te benutten voor haar partijpolitieke propaganda. De staking moest enerzijds als „spontaan", anderzijds als onder leiding van de C.P.N. staande worden aangemerkt. Het was toen een heerlijk karwei voor de Vorrinks de staking, die, zoals ieder Amsterdammer weet een brede instemming onder de bevolking genoot, te kwalificeren als „stalinistische straatterreur". Wat in wezen direct bij de stalinisten om de hoek kwam kijken, was een aanval op de uit de verkiezingsinterpretatie tot stand gekomen regeringscombinatie rood- of beter rose-zwart.
Beel had het gedaan, Beel moest verdwijnen om plaats te maken voor een combinatie waarin ook de C.P.N. een plaats zou vinden.
Wij hebben er na de uitslag van de verkiezingen reeds op gewezen, dat in verband met de groeiende spanningen tussen de Angelsaksische en Russische imperialisten de democratie in een grensland als Nederland geen regeringsdeelgenootschap van stalinisten wenselijk acht. Het kon niet anders of de C.P.N.-politiek moest ook in dit geval uitdraaien op een samenklitten van alle andere partijen. Het is ditmaal heel sterk tot uitdrukking gekomen. Alle andere partijen vielen bij het verweer van Beel elkaar in de armen. Het was voor de C.P.N. ditmaal een noodzakelijkheid te bewijzen, hoe zij de werkende massa's kon dirigeren uit en in de bedrijven. Daarom moest zij de leiding van de staking aan zich trekken. En toen de staking een feit was, maar helaas de arbeiders verzuimden hun eigen bedrijfsleidingen te kiezen en die met elkaar te verbinden, toen was het voor de C.P. gesneden koek, om op het Waterlooplein bij monde van Gortzak niet alleen de leiding van de staking op zich te nemen, maar om tezelfdertijd te bepalen, dat zij reeds de volgende dag zou zijn beëindigd. Daardoor bereikte de C.P.N. het schijnsucces, dat het haar staking was en zij poogde daarmede druk op het parlement uit te oefenen in de richting van haar op Rusland georiënteerde politiek, deelname van de C.P.N. aan de regering. Het schijnsucces moest liggen in het bewijs van haar macht om de arbeiders niet almaar om terzelfdertijd te bepalen, dat zij leen op de straat, maar ook van de straat te krijgen. Om dat schijnsucces werd een staking die alle symptomen in zich droeg, dat zij, begonnen in Amsterdam, door het land zou worden overgenomen, ontijdig beëindigd. Een soortgelijke politiek als in Antwerpen heeft ook hier de stalinisten tot stakingbrekers gemaakt, al geven de in België iets anders liggende krachtsverhoudingen van de partijen, daarvan niet direct een zelfde beeld. Ook hier liep de staking in een stalinistisch slop.

HOE STAAT NU DE ZAAK ER VOOR

Ongeacht de Amsterdamse staking, ongeacht het feit dat in het land ook daarna, hier en daar gestaakt wordt tegen troepenuitzending, ongeacht de weerzin in brede lagen van de bevolking tegen die uitzendingen, gaat de regering voort.
Democratie, volkswil, wordt een aanfluiting. Vijf jarenlang hebben vele moeders beschermd, vijf jaren voorkomen, dat zij als dwangarbeiders zouden worden weggevoerd. Vijf oorlogsjaren hebben de jongeren zich vele opofferingen getroost, ellende ondergaan en hun vakbekwaamheid niet kunnen ontwikkelen. Jaren hebben andere jongeren hun studie onderbroken. Vijf jaren hebben wij allen gewacht op bevrijding. Nu marcheren onze jongeren in uniformen alsof zij Pruissische militairen zijn en worden zij uitgezonden om een imperialistisch gezag te herstellen in een koloniaal uitgebuit land. Imperialistisch gezag! Zeker! Want wie werkelijk geen dwang op anderen wil, wie het verleden afkeurt, kan herstel van het oude gezag niet als eis-vooraf stellen. Wij kennen het kapitalisme en wij weten, dat alle mooie praatjes niets anders dan praatjes zijn.
Onze eigen uitbuiting, onze eigen nood, ons eigen leed, het is vervlochten met de uitbuiting, de nood en het leed van die millioenen in verzet gekomenen in Indonesië. De strijd tegen de uitzending is een onderdeel van onze eigen bevrijdingsstrijd. De staking is voorbij. De regering gaat haar gang. Maar ook de strijd komt weer. Zij is er in latente vorm iedere dag. Wij arbeiders met elkaar moeten er voor zorgen, dat wanneer weer hoogtepunten van strijd komen, de lessen zijn geleerd en het zelf doen van de massa goed georganiseerd in bedrijfscomité's, tot krachtiger ontplooiing van de arbeidersmacht leiden zal.

Russische moeilijkheden

In de Nat. Rott. Crt. van 9 September j.l. troffen wij onder de titel „Moeilijkheden in Rusland" een artikel aan, dat ons als een der uiterst spaarzame berichten over de binnenlandse toestanden in dit land van groot belang voorkwam.
Wij ontlenen eraan het volgende:
„Interne moeilijkheden, voedselrelletjes en politieke betogingen baren op het ogenblik de Russische regeerders zorgen....., aldus de Parijse editie van de New-York Herald Tribune van Zaterdag. Volgens inlichtingen, door de departementen van buitenlandse zaken te Londen en Washington ontvangen valt waar te nemen, dat Rusland tracht de vrede te vertragen wegens moeilijkheden, welke te vrezen zijn bij de terugkeer van de twee millioen soldaten, die thans nog in bezette landen vertoeven. Met name in de Oekraïne en Wit-Rusland zouden zich voedselrelletjes voordoen.....
In uitlatingen door de radio en de bladen in Rusland, waarin geklaagd wordt over de overblijfselen van een kapitalistische mentaliteit en corruptie en gesproken wordt over drastische zuiveringen in de centrale commissie van de communistische partij in de Oekraïne, ziet men een bevestiging der berichten.....
Het is duidelijk dat wij aan deze feiten, die, gezien de „democratische" gewoonte, nog allerminst op waarheid behoeven te berusten, geen al te grote betekenis moeten hechten. Het gaat er n.l. niet om, wat er precies gebeurd is of er nog gebeurt, maar om het symptoom van verzet tegen de staatskapitalistische onderdrukking, dat wel vaststaat. Reeds eerder hadden wij vermomen van „zuiveringen" o.a. met betrekking tot de republiek der Wolga-Duitsers die tot een soort wingewest gedegradeerd zou zijn. In ieder geval loopt de Russische uitbuitingsmachine niet zo vlot als de bureaucratie het wel zou wensen.

Wij moeten ons afvragen, hoe de klasseverhoudingen in Rusland zich de laatste jaren ontwikkeld hebben. Sinds het omslaan van de revolutie naar een nieuwe vorm van kapitalistische exploitatie is dit proces in voorduurend verterkte mate verder gegaan. De oorlog heeft het aanzienlijk versneld. Het leger werd bijv. steeds meer op een leest van onvoorwaardelijke gehoorzaamheid aan de door de staat aangewezen leiders geschoeid. Een lid van de Britse parlementaire missie, die in het begin van 1945 Rusland bezocht, Stephen King-Hall, constateerde, dat er ongeveer 10.000 generaals zijn. Van werkelijke democratie is in het leger geen sprake meer. De bezoldiging van officieren is in vergelijking met die van de soldaten buitengewoon hoog. Hetzelfde verschijnsel zien we bij de industrie, de wetenschap, de kunst en het hogere bestuursapparaat. Het genoemde Britse parlementslid sprak bijv. een succesvolle operacomponist, die de hoop koesterde binnenkort millionnair te zijn.
Wij weten van het bestaan, naast de s.g. coöperatieve winkels, van handelswinkels en de vrije markt waar de prijzen tien, twintig of meer maal hoger zijn dan in de eerstgenoemde.
Wij weten, dat sommige groepen, met name de „leiders" van industrie, kunst en leger, extra levensmiddelenkaarten en kleding krijgen.
Het aantal voorbeelden, dat aantoont, hoezeer in het huidige Rusland de nieuwe heersende klasse bevoordeeld wordt, is, ondanks de zeer slechte berichtgeving, meer dan voldoende om duidelijk te maken, dat zelfs de schijn van een „gelijke verdeling van de armoede" in het Stalin-paradijs niet wordt opgehouden, zoals dat in West-Europa met de distributie het geval is.
De macht, welke de bedrijfsdirecteuren bezitten, en het voordeel dat zij bij een hoog productiecijfer hebben, bevordert natuurlijk een weguens het ontbreken van enige controle door de arbeiders niet te remmen corruptie.
De millioenen soldaten, die met eigen ogen aanschouwd hebben, hoezeer zelfs het gehavende Duitsland wat bijv. de woningtoestanden betrof een vergelijking met die in de Russische grote steden kon doorstaan, zullen de sprookjes, waarin de „leiders" het leven in het „land van het socialisme" als beter en aangenamer dan dat in de overige wereld voorstellen op hun juiste waarde weten te schatten.

Het kan niet anders of het verzet tegen de toenemende uitbuiting en de breder wordende kloof, welke het levenspeil van de nieuwe bezitters van dat van de bezitloze arbeidersmassa's scheidt, moet ook in dit land leiden tot een besef, dat de belangen van het proletariaat en die van de heersende klasse lijnrecht tegenover elkaar staan.
Daarbij zal het offensief tegen de heersers niet worden begonnen door een fractie uit de „communistische" partij. Immers, iedere oppositie tegen de contra-revolutionaire politiek van het Kremlin is van de zijde van de mee-profiterende onmogelijk. De tijd is voorbij, dat „linkse" stromingen binnen de partij zich durfden verzetten tegen de door de opperste leiding gevoerde politiek. Wat er nog aan revolutionaire krachten in de partij was, is reeds lang „gelikwideerd."
Slechts de arbeidersklasse zelf kan in opstand komen tegen de bureaucratie, dat is de Russische staat. Alleen zij kan de strijd met de kans op succes voeren, daar zij in staat is de grondslagen van de maatschappij omver te werpen en de productie en distributie zelf ter hand te nemen.
Vanuit deze gezichtshoek moeten wij alle gebeurtenissen, welke in Rusland plaats vinden beschouwen. Wij kunnen dan tevens verklaren, waarom de heersende klasse nog altijd gebruik maakt van argumentaties als bijv. de bovengenoemde „overblijfselen van een kapitalistische mentaliteit." Zij speculeert op het altijd trage aanpassingsvermogen, dat het bewustzijn der mensen ten opzichte van de veranderingen in de maatschappelijke verhoudingen kenmerkt. Het Russische proletariaat beschouwt waarschijnlijk nog in meerderheid het heersende systeem als een overgangsfase naar het communisme zodat iedere aanval op het stelsel als een aantasting van eigen belangen wordt beschouwd.
Naarmate echter de klassenverschillen scherper worden zal het verzet meer en meer oplaaien. Terwijl het nu nog een plaatselijk karakter schijnt te dragen en het slechts op de onmiddellijke verbetering van levensvoorwaarden gericht is, zal het eens een over het gehele land verspreide massabeweging worden, die niet de vervanging van de oude leiders door nieuwe ten doel heeft, doch de revolutionaire verovering van de productiemiddelen door het proletariaat zelf.
De Russische heersers vrezen voor hun machtsposities. Zij handhaven hun geheime politie z.g. tegen de „resten van kapitalistische en contra-revolutionaire elementen, in werkelijkheid tegen bewegingen van de arbeidersklasse. Zij sluiten het land hermetisch van de buitenwereld af om „besmetting met vreemde ideëen te voorkomen. Zij propageren de „socialistische en vaderlandslievende opbouw, voor welke door de burgers van de staat offers moeten worden gebracht. Zij wijzen op de noodzaak een sterk leger leger te onderhouden om de „vrijheden van het Sowjet-volk" te verdedigen.
Maar de harde werkelijkheid, het lage rantsoen, de haast onvoorstelbare slechte woningtoestanden, het voor de massa ontbreken van alles, waar een mens het leven kan veraangenamen, tegenover de toenemende luxe van anderen en de ongetwijfeld ook door de Russische arbeider gevoelde oorlogsdreiging zullen op den duur sterker blijken te zijn dan alle stalinistische frasen.
Ook in Rusland zal het proletariaat niet door discussies in partijvergaderingen en dergelijke, doch door het trekken van conclusies uit de practijk in de bedrijven, moeten komen tot een eigen klassebewustzijn, dat zich zal manifesteren in een feller worden van de strijd tegen het staatskapitalisme, en voor de eigen macht van de in de industrie- en landbouwbedrijven geconcentreerde arbeiders.

In een democratisch land

In de Nat. Rott. Crt. van 27 Aug. j.l. lazen wij een artikel over „Gevechten bij Caccomo" van den Romeinsen correspondent van dat blad. Het komt ons nuttig voor, de voornaamste feiten eruit weer te geven.
Het stadje Caccomo ligt ongeveer 50 km. van Palermo, een der grootste steden van Italië op het eiland Sicilië. Er woedt daar een hevige strijd tussen ruim vier honderd carabinieri (militaire politie) en honderden boeren die zelfs voor kanonnen en zware tanks niet wijken. Vrij veel menschen zijn reeds gedood.
Het conflict is ontstaan, omdat de boeren weigerden hun graan tegen vastgestelde prijzen te verkopen aan de regering. Deze kleine landbouwers produceren weinig meer koren dan zij voor eigen gebruik behoeven. Zij trachten het overschot zo duur mogelijk te verkopen, m.a.w. in de zwarte handel. Volgens de kleine pachters doen de grootgrondbezitters hetzelfde zonder gestraft te worden. Dezen zouden zelfs uit concurrentienijd de inzamelaars ertoe bewegen bij de kleine boeren graan te vorderen.
Het is duidelijk, dat hier een stuk felle klassestrijd gestreden wordt. De straatarme pachters verdragen het niet meer, dat met twee maten gemeten wordt. Zij willen niet langer de dupe zijn van de grootgrondbezitters, die proberen een monopolie voor de „vrije" graanhandel te verkrijgen. De boeren staan niet toe, dat anderen tegen hoge prijzen in binnen- en buitenland het koren versjacheren aan den meest biedende, terwijl zij alleen leveranties aan de regering moeten verrichten.
De gewapende macht is eraan te pas gekomen, de „sterke" arm van de staat.
En in Italië is deze in handen van de coalitie van Stalinisten, sociaal democraten en „vooruitstrevende" katholieken.
Deze „volksvrienden", die ook daar wel hun mond vol zullen hebben van gepraat over een „menswaardig bestaan" voor de kleine pachters en inperking van 't grootgrondbezit, sturen tanks en kanonnen om de boeren te dwingen.
Wij weten niet, of er enig verband bestaat tussen deze actie der werkers op het land en die der arbeiders van de steden in het Noorden, die kort geleden o.a. in Turijn op een reusachtige schaal gestaakt hebben. Maar beide gebeurtenissen leren ons hetzelfde: De strijd tegen de heersende klasse en tegen 't „democratische" staatsapparaat is in Italië heftig onthrand.

OORLOGSGEBRUIKEN

In Putten werd op vreselijke manier wraak genomen voor het verlies van 2 Duitse officieren.
In Bekassie (Indonesië) vond ongeveer het zelfde plaats, nu evenwel van Britse officieren.
Dat deze voorbeelden aanstekelijk werken blijkt wel uit een persbericht, dat melt: dat zes Brits-Indische dorpen werden gebombardeerd omdat een stam in Zuid Waziistan weigerde schadevergoeding te betalen voor de ontvoering van een Brits officier.

Monopolisering van de Wetenschap

Driehonderd jaar geleden sprak Descartes de veelbetekenende woorden: „Ik denk dus ik ben".

Helaas, in de 60 eeuwen klasse-heerschappij, welke achter ons liggen, zijn er millioenen geweest, die er eigenlijk niet geweest zijn. Zij kwamen aan denken niet toe, gemonopoliseerd als dit in al die eeuwen geweest is door een kleine groep. Reeds in het oude Egypte is het de priesterkaste, die door haar kennis omtrent de natuurkrachten, als zon, regen, wind enz., welke van zo grote betekenis waren voor de landbouw in het Nijlgebied, zich een enorme machtspositie weet te veroveren. Om die macht te handhaven waakt zij er angstvallig voor, dat die wetenschap geen gemeen goed wordt.

In de later opkomende rijken van Griekenland en het Romeinse Rijk doet de slavernij als massa-verschijnsel haar intrede en wordt de grondslag van de gehele productie. Hoe het met de geestelijke ontwikkeling van de slavenlegers uit die dagen gesteld was, laat zich indenken, als men weet dat Aristoteles in zijn „Politiek" de werkdieren en werkslaven op één lijn stelt. „Beiden behoren zij tot de levende werktuigen, beiden helpen ze ons door hun natuurlijke krachten onze levensbehoeften te bevredigen".

Op de Romeinse „latifundia", de geweldige grootgrondbezittingen, werkten slavenlegers van 10.000 tot 20.000 mensen onder volkomen mensonwaardige voorwaarden. Feitelijk worden ze behandeld als werkvee; niet zelden worden ze, om vluchten te voorkomen, gebrandmerkt of werken ze met ketenen aan de voeten, en ook juridisch en economisch staan zij met het vee gelijk. Redeloos arbeidsvee, dat was de positie van millioenen uit die dagen. Die redeloosheid voert tot radeloosheid, duizenden slaven vluchten en het is omstreeks de 70er jaren vóór onze jaartelling, dat het fanatieke verlangen naar vrijheid zich baanbreekt in de heroische strijd van Spartacus en de zijnen, die als lichtend symbool zal blijven leven voor de strijdende arbeiders door alle duisternis der tijden.

Spreekwoordelijk is de duisternis der Middeleeuwen. En al moet inderdaad verklaard worden, dat de basis van de productie, n.l. de vrij primitieve landbouw aan de horige en lijfeigen boeren een geestelijke ontwikkeling niet toeliet, toch moet de aandacht gevestigd worden op de ontwikkeling in de latere Middeleeuwen van het vrije handwerk. Want hiermede ging gepaard de vervaardiging van een werkstuk in zijn geheel, hetgeen een zekere geestelijke spankracht teweeg bracht. Dat wil niet zeggen, dat er in die periode geen monopolie zou bestaan hebben ten aanzien van de in die tijd verworven kennis. Daar zorgde adel en geestelijkheid wel voor. Maar de positie van den handwerker uit het Gildentijdperk steekt gunstig af bij die van den arbeider in de daarop volgende periode van de zgn. manufactuur.

Het woord manufactuur betekent letterlijk „door de hand gemaakt": Het grote verschil met den handwerker uit het Gildentijdperk bestaat hierin, dat in de manufactuurbedrijven, 'n groot aantal handwerkers in één ruimte verenigd waren; deze „werkten elkaar in de hand", d.w.z. dat ieder slechts een kleine taak verrichtte, waarbij het maakwerk van hand tot hand ging. In vergelijking tot de vrije arbeiders van vroeger, hadden deze manufactuurarbeiders het zelfs heel slecht. Ze waren geen zelfstandige mensen meer, maar schakeltjes in de lange keten van het arbeidsproces. Ze verleerden zelfs hun oorspronkelijke vakbekwaamheid, doordat ze in de manufactuur slechts één bepaalde handeling moesten verrichten. Zodoende kwamen ze tekort in hun lichamelijke, zowel als in hun geestelijke ontwikkeling; de opkomende kapitalistische productiewijze vernietigde niet alleen het zelfstandig bestaan van deze handwerkers, het bracht ook een geweldige slag toe aan hun gehele menszijn.

En wanneer de burgelijke historici prat gaan op de enorme vooruitgang van de 16e en 17e eeuw, met zijn prachtige kunst, zijn torenhoog strevende wetenschap, met zijn geweldige technische ontwikkeling, dan dienen wij te bedenken, dat die vooruitgang zich had doorgezet ten koste van de lichamelijke en geestelijke ruinering van grote massa's mensen. Dit gold niet alleen de bevolkingen der koloniën, die door de rovende ontdekkers werden gebrandschat en vermoord. Het gold niet alleen voor de Engelse boeren, die „door de schapen" van hun land verdreven werden, wanneer dit werd ingericht als weide om de grondstoffen te kunnen leveren voor de zich ontwikkelende textielindustrie; deze boeren, die dan als bedelaars door het land moesten trekken en van ellende omkwamen. Het gold ook voor de handwerkers, die van hun zelfstandige positie werden beroofd en tot loonslaven werden gemaakt. De geweldige ontwikkeling van de cultuur in deze periode berust op de grenzeloze uitbuiting van millioenen mensen.

De overal sinds het begin der 19e eeuw optredende ontzaggelijke groei van de arbeidsproductiviteit, de reeks van elkaar snel opvolgende uitvindingen, blijft niet zonder uitwerking op de verhouding van kapitaal en arbeid. Bij de manufactuur moest de gang van de productie zich aanpassen bij de gesteldheid van de levende arbeidskracht. Nu moest omgekeerd de arbeider zich volkomen richten naar de machine. De positie van de arbeiders werd in alle opzichten verzwakt, zowel door de enorme aantallen werklozen die door de invoering van de machine ontstonden, als door de gang van de productie in de fabriek zelf, die geheel door de machine werd beheerst. De mensen werden tot de levende onderdelen van de machine; hun voedsel moesten zij tijdens de arbeid tot zich nemen en nauwelijks werd hun tijd tot rusten gegund. Vrouwen- en kinderarbeid namen de verschrikkelijkste afmetingen aan.

De toestanden, waartoe dit leidde, waren in de beginperiode van het industrieel kapitalisme speciaal in Engeland, echter van die aard, dat het voortbestaan van de Engelse bevolking ernstig in gevaar kwam. Tegelijk bewezen revolutionaire bewegingen, zoals o.m. de Chartistenbeweging, dat er niet op viel te rekenen, dat de arbeidersklasse deze grenzeloze uitbuiting op de duur zou blijven dulden. Zij werd dus de regering gedwongen een begin te maken met een soort van sociale wetgeving.

Terwille van haar zelfhandhaving heeft derhalve de industriele bourgeoisie sociale maatregelen moeten nemen, en ook op het gebied van het onderwijs heeft zij in haar eigen belang noodzakelijke voorzieningen moeten treffen. In de meeste landen wordt de leerplicht doorgevoerd, omdat het productieproces kennis, op zijn minst van lezen en schrijven, noodzakelijk maakt.

En hier leggen wij de vinger op een verschijnsel van grote historische betekenis: de doorbreking van de sinds eeuwen gevestigde monopolie positie van de heersende klassen wat betreft de verworven kennis en de daarop gebasseerde wetenschap.

En dit grote proces, dat zijn oorzaak vindt in een steeds groeiende arbeidsproductiviteit, zal zich doorzetten.

Zeker de reactie zal al de scherpte van geest, die haar klasse zich door de monopolisering van de wetenschap heeft eigen weten te maken, in de weegschaal werpen, om de langzaam, maar met onafwijsbare zekerheid opkomende arbeidersklasse, ook geestelijk, er zo lang mogelijk onder te houden.

En vooralsnog stelt de bourgeoisie van thans zich nog volkomen op het standpunt, dat het als het ware een „natuurlijk recht is, dat de leiding van de productie bij een kleine groep, zogenaamd het „denkend deel der natie" berust, zonder zich af te vragen of er bij zijn, die gerugsteund door de geldbuidel van papa, door gebrek aan zwaarte omhoog zijn gekomen en zonder rekening te houden met de millioenen, die tengevolge van de hierboven uiteengezette monopolisering van de wetenschap, eenvoudig niet aan bod kwamen en gedoemd zijn, dag in, dag uit, hun sleurwerk te verrichten, terwijl hun eventuele talenten nimmer de kans krijgen tot ontplooiing te komen.

Hoezeer heeft de geschiedenis het bewijs geleverd, dat de dragers van het huidige kapitalistische stelsel niet meer in staat zijn, de productiekrachten te beheersen.

Een aaneenschakeling van economische crisissen, twee wereldoorlogen in een tijdsbestek van dertig jaar, ziedaar de balans, die de leiders van het tegenwoordige productiesysteem aan de wereld heeft voor te leggen.

Beter bewijs voor hun volslagen onkunde is er niet.

Hun productie is gericht op de vernietiging.

Het is aan de arbeidende klasse van thans, bovenbedoelde doorbrekng van het monopolie der wetenschap verder uit te breiden, zich in en door de strijd een steeds groeiend inzicht in de maatschappelijke verhoudingen te veroveren, opdat zij haar historische taak:

„de omzetting van de kapitalistische productiewijze in een communistische samenleving, waarin geproduceerd zal worden ten bate van de behoeftebevrediging van alle mensen"

kan vervullen.

Gesprek met Lenin

door Ciliga

DE ARBEIDERSGROEP.

De Arbeidersoppositie of juister gezegd zijn uiterste vleugel, die in 1922 een zelfstandige organisatie vormde, de Arbeidersgroep genaamd, gaf de toon aan voor een kritische benadering der Leninperiode. Myasnikov, de leider dezer groep was een der markantste figuren der bolsjewistische revolutie. Anders dan de Detsisten bekritiseerden zij van begin af aan de politiek van Lenin niet enkel in bijzonderheden, maar in zijn geheel; de arbeidersoppositie verzette zich tegen Lenin's economische politiek van 1919-20, de arbeidersgroep ging verder en verwierp ook het éénpartijstelsel door Lenin gevestigd toen de N.E.P. werd ingevoerd. In de Isolator-gevangenis had de Arbeidersgroep een ontwikkelde actieve en krachtige leider in de persoon van Tirinov.

De arbeidersgroep aanvaardde als grondbeginsel van zijn program de door Marx geformuleerde leuze der eerste internationale, dat de bevrijding van de arbeidersklasse door deze zelf veroverd moet worden; van het eerste begin af verklaarde de groep de oorlog aan Lenin's opvatting der partijdictatuur en der bureaucratische organisatie van de productie, die hij ontwikkelde toen het verval de revolutie begon aan te tasten. Tegenover Lenin's politiek eiste de groep de organisatie der productie door de massa zelf, beginnen bij de arbeiders in iedere fabriek. Zij eisten controle op de regeringsmacht en op de politieke partijen door de massa der arbeiders, die als de werkelijke politieke meesters van het land de gelegenheid moesten hebben om elke partij uit de macht te zetten met inbegrip van de communistische partij als zij meenden, dat de partij in kwestie hun belangen niet langer vertegenwoordigde. In tegenstelling tot de Detsisten en de meerderheid der arbeiders oppositie, die de eis om de democratie voor de arbeiders feitelijk tot het economisch terrein beperkten en deze met het éénpartijstelsel trachtten te verenigen, verbreedde de arbeidersgroep, zijn strijd door democratie voor de arbeiders door vrije politieke zelfbepaling voor de arbeiders te eisen en vrije mededinging der politieke partijen onder de arbeidende bevolking, terwijl ze geloofden

Stalin's gevangenis

dat socialisme slechts kan komen als resultaat van het vrije scheppende werk der arbeiders. De arbeidersgroep beschouwde daarom van begin af aan het zogenaamde socialisme dat onder dwang werd opgebouwd als bureaucratisch staatskapitalisme.

In 1923, bij het hoogtepunt van een grote stakingsgolf, die door de arbeidersgroep werd geleid, richtten zij zich tot de Russische en [illegible]ationale arbeiders in een manifest, [illegible] hun houding op duidelijke en moedige wijze werd uiteengezet. Het verwierp het ontaarde bolsjewisme en zijn oriëntering op het leidersbeginsel. Dit manifest is een der merkwaardigste documenten der Russische revolutie. Uitgegeven ten tijde van de ineenstorting der Russische revolutie klonk het als het manifest van Babeuf bij het verval der Franse revolutie.

WatOnsOpviel

Onder het hoofd „Troebele toestand in Brazilie" schrijft het „Vrije Volk" dat de Braziliaanse regering, om een economische crisis te bezweren, de uitvoer van vrijwel alle artikelen heeft stopgezet. De Nederlandse regering is daarentegen van oordeel, dat om een economische crisis te bezweren, zoveel mogelijk moet worden uitgevoerd.

Vreemde opvattingen.

'n Moeder antwoordt Generaal Kruls

Generaal Kruls heeft in een van zijn radioredevoering de bizondere inval gehad, om zich tot de moeders en vrouwen van Nederland te wenden. Hij spoorde hen aan toch vooral hun mannen en zonen te bewegen als zoete jongens hun plichten in Indonesië te gaan vervullen. En dit, Generaal Kruls, zit me dwars. Zo dwars, dat ik springen zal, als ik het niet hardop kan zeggen. Generaal Kruls, dit is wel het ergste, wat u ons kan aandoen. U die een regering vertegenwoordigt, die ons van uit Engeland 5 jaar lang geleerd heeft, altijd weer opnieuw: laat uw mannen en zoons niet gaan, verstop ze als de Duitse onderdrukkers komen, liever gevangenis en dood dan wegvoering in slavernij. Ons, vrouwen, die deze lessen geleerd hebben en goed geleerd, komt ge nu in hoogst eigen persoon vertellen dat wij, nu het om het behoud van „onze koloniën gaat, onze mannen en jongens moeten aansporen, toch vooral zonder protest te gaan; dat wij, die jaren hebben gevochten voor vrijheid en recht, die onze onderdrukkers hebben gehaat en veracht, nu tegen onze mannen en zonen moeten zeggen: ga naar Indonesië en doe daar, wat de Duitsers hier gedaan hebben, want de regering wil het.

Gij, generaal Kruls, en uw regering, die toch eigenlijk maar een kleine minderheid in ons land vertegenwoordigt, die wel is waar op z.g. „democratische" wijze is gekozen, gij treedt diezelfde democratie met voeten en past hier de grofste dictatuur toe, dezelfde methode, die wij onder de Duitsers zo bestreden hebben. Ook gij dreigt met strenge straffen bij niet blindelings gehoorzamen aan deze gedwongen uitzending. Wij kennen uw verhalen over het herstellen van de orde en het handhaven van de rust. Wij weten, dat het gaat om een hernieuwde uitbuiting, om de winst en als we daar niet aan meewerken willen, worden we gedwongen. Gij dreigde toch immers met strenge straffen? Maar wat maakt het voor ons uit, of de Duitsers dan wel generaal Kruls onze mannen en zonen weghaalt?

Voor ons vrouwenhart is het hetzelfde barbarisme. Zou het niet veel normaler zijn als we tegen onze mannen en zonen zeiden: gaat niet naar Indonesië om daar te doen wat de Duitsers hier 5 jaar lang hebben gedaan, ondanks alle mooie woorden en aansporingen, ondanks alle dreigementen van „goudvinken" en couponnetjesknippers?

Ik, generaal Kruls, als vrouw en moeder vind dit laatste het meest normaal. Maar misschien komt dat, omdat ik mijn lessen, dank zij de Engelse zender, zo goed geleerd heb, dat ik nu de vrijheid neem, het bovenstaande te zeggen.

EEN MOEDER.

Nogmaals de staking bij de Franse Post

In het Franse links-communistische blad „Le Proletaire" vinden we een beschouwing over 't stakingscomité van de Franse postmannen, dat gedurende de staking in de eerste week van Augustus werd gevormd. Het eigenaardige van dit stakingscomité is, dat het OOK NA DE STAKING nog intact is gebleven, om opnieuw toe te slaan, als men dat voor nodig houdt. Zoals bekend hebben we tot nu toe steeds gezien, dat de stakingscomité's ontbonden werden, zodra de staking achter de rug was. Uit de Franse poststaking zijn echter verschillende stakingscomité's in de grotere steden nog steeds bijeen, terwijl ze hun gemeenschappelijke verband hebben in 't Nationale Stakingscomite te Parijs. Uit het artikel in „Le Proletaire" blijken vooral twee dingen: Ten eerste, hoe deze staking een mengsel van oud en nieuw was. Ten tweede, dat nu ook in Frankrijk de propaganda voor een zelfstandige klassebeweging wortel gaat schieten. We geven hieronder een enigszins verkorte vertaling van het stuk, zonder het aan kritiek te onderwerpen, omdat de ruimte daartoe ontbreekt. We geven het dus om de lezers op de hoogte te houden omtrent de ontwikkeling van de klassenstrijd in Frankrijk.

Ter herinnering zij nog het volgende opgemerkt: Op 30 Juli was door de vakvereniging van de postmannen een demonstratieve staking van 24 uur afgekondigd. Het bleek echter, dat de postmannen dit onvoldoende achtten en er werd zodoende een stakingscomité tegen de officiele leiding in gevormd. Men wilde staken tot de eisen ingewilligd waren. Deze staking was een gedeeltelijke bedrijfsbezetting. De stakers bepaalden daarbij, wie wel en wie niet gedurende de staking mochten telefoneren. Dokers, sociale diensten, vroedvrouwen, apothekers bleven op het net aangesloten, maar de buro's van de eigen vakvereniging werden afgesneden. De leiding der vakvereniging was in handen der Stalinisten, die niets hebben nagelaten, om deze staking te breken. Het blad „Le Proletaire" zegt nu: (Iets verkort weergegeven).

Hoewel het Nationale Stakingscomité in hoofdzaak of uitsluitend samengesteld is uit actieve leden van de C. G. T. (de vakcentrale), is het Nationaal Stakingscomité geen orgaan van de vakvereniging. Zowel het ontstaan als de taak van het Comité vallen buiten het kader van de vakverenigingsstrijd.....

Het Nationale Stakingscomité is uit de spontane strijd der postmannen geboren. Het was niet alleen een strijd van de leden van de C. G. T. (vakcentrale), maar ook ongeorganiseerden, leden van de christelijke vakbond (tegen hun leiders in), communisten (ook tegen hun leiders in), anarcho-syndicalisten, enz. namen er deel aan.

Het stakingscomité, dat uit de massa der stakers ontstond, leidt de actie van alle stakers, onafhankelijk van de politieke partij, van de godsdienst of van de vakbond, waartoe ze behoren. Het feit, dat een groot deel van de postmannen in de vakbond van de C. G. T. is georganiseerd verandert daaraan niets.

Het Nationale Stakingscomité is niet het resultaat van een radencommunistische theorie, maar het logisch gevolg van de noodzakelijkheid van de strijd. Ze hebben de juistheid van de radencommunistische theorie bevestigd, hoewel het geenszins wil zeggen, dat de vakverenigingsillusie's opgeruimd zijn. Al is de strijd nu geeindigd of ondertbroken, de gevaren van een terugkeer tot de vakverenigingsburokratie komen weer boven en bedreigen zelfs de rol van de kameraden in het Nationaal Stakingscomité.

De school, die deze kameraden doorlopen hebben, is die van de vakbewegingsstrijd. De tegenwoordige stakingscomite's, de staking tegen de staat en zijn aanhangsel de vakbeweging, vormen een nieuwe ervaring. De burokratische „verleiding" kwam dan ook reeds gedurende de staking. Een voorbeeld daarvan vinden we in de onderhandelingen op het ministerie door het Stakingscomité en het parool om op 4 Aug. weer aan het werk te gaan, **zonder dat de massa der stakers was geraadpleegd.**

Een ander voorbeeld van gevaar voor burokratische „verleiding" is, dat de kameraden de strijd om het veroveren van de leiding der vakvereniging der postmannen overschatten. Dit veroveren van de leiding is nutteloos, omdat de vakvereniging een rem is geworden, een werktuig, dat zijn tijd heeft gehad. De strijd heeft hogere organismen in het leven geroepen, die de oude vakbonden vervangen en achter zich laten: **de stakingscomité's.....** Het huidige Nationale Stakingscomité is een tussenvorm van vakverenigingsleiding en arbeidersraad. Het is noch het ene, noch het andere. Het is geen vakverenigingsleiding meer, omdat het deze ver overschrijdt. Het is in en voor de strijd gevormd, aangewezen door de plaatselijke en de districtsstakingscomité's, die tegenover de officiele leiding stonden. Dit alles plaatst het Nat. Stakingscomité dicht bij een arbeidersraad. Maar het is nog geen arbeidersraad, omdat het probeert binnen het kader van de vakbeweging te blijven en probeert de eenheid met de leiding van de vakbond te handhaven. (Wat een leiding van stakingbrekers is). Of het probeert zich in de plaats van deze leiding te stellen, terwijl het daarbij van methoden gebruik maakt, die ten dele vakbewegingsmethoden zijn..... In het Nat. Stakingscomité weerspiegelen zich zowel het verleden van vakbeweging als de toekomst van arbeidersraden.

De grote meerderheid der postmannen en de plaatselijke leidingen van de vakvereniging hebben de Franse poststaking gevoerd tegen de centrale leiding in. Toch zou het beslist verkeerd zijn de krachten van de actieve strijders te concentreren op de verovering van verschillende functie's in deze vakbond der postmannen. Deze functie's betekenen niets voor de grote massa der strijders, die morgen bij hernieuwde strijd opnieuw hun vertrouwensmannen zullen kiezen, onafhankelijk van de officiele functie's, die deze of gene in de vakbond bekleedt. De algemene poststaking heeft deze nieuwe organisatievorm, die veel hoger staat dan iedere vakvereniging, in het leven geroepen, omdat deze vorm democratischer, krachtiger is.

De ministers en de bonzen van de M. R. P. (de grote katholieke partij in Frankrijk), de sociaal-democratie en de vakcentrale C. G. T. zullen trachten, de kameraden van de stakingscomité's moreel of materieel om te kopen. Als ze er niet in slagen de comité's te doen verdwijnen, zullen ze trachten, ze in het wettig apparaat van de vakvereniging of van de staat in te schakelen; zij zullen trachten, de stakingscomité's van hun klasseinhoud te beroven. Hun kans van slagen hangt van twee dingen af:

1e: Van de ontwikkeling van de klassenstrijd in Frankrijk en in de wereld.

2e: Van de bewustheid van de kameraden in de comité's.

We hopen, dat hun de diepe, algemene betekenis van hun eigen actie bewust wordt, dat ze pogingen tot samenwerking van de zijde van de heersende klasse, van alle politieke partijen en van de C. G. T. zullen afwijzen, dat ze breken met de overleefde vakverenigingsvooroordelen en dat ze hecht met hun klasse verbonden blijven.

Dan zullen we kunnen zeggen, dat de algemene staking van de postmannen niet alleen een bres heeft geslagen in het stelsel van het Franse kapitalisme, maar dat tevens een nieuwe bladzijde in de geschiedenis van de Franse arbeidersbeweging is begonnen.

WAT ONS OPVIEL

In de meeste dagbladen werden de lezers voorbereid op een in 1947 te verwachten stijging der huishuren met minstens 20% om de eigenaars o.m. in staat te stellen de reparatie- en onderhoudskosten te dragen. De massa, die deze huurverhoging niet kan dragen, moet zich wel afvragen, waar de huiseigenaren, die als regel in de afgelopen 6 jaren weinig of niets voor onderhoud of reparatie hebben uitgegeven maar wel zonder mankeren de huur opstreken, deze huurpenningen gelaten hebben.

Proletarische Massabeweging

DE AMSTERDAMSE SEPTEMBERSTAKING ALS PROLETARISCHE MASSABEWEGING.

I

De stakingsbeweging van 24 Sept. te Amsterdam, die tegen de gedwongen uitzending van militairen naar Indonesië gericht was, had een aanzienlijke omvang. Een zeer groot deel van de gemeentebedrijven, de havens, zo goed als de gehele metaalindustrie, verschillende confectiefabrieken en vele kleinere bedrijven, waren er in betrokken.

Het was een massabeweging. En dat niet alleen in de zin, dat er grote aantallen arbeiders bij betrokken waren, maar vooral hierin, dat de arbeiders een „psychologische massa' vormden. Dat betekent, dat de arbeiders gemeenschappelijk als een „WIJ" optraden. Het ontstaan van dit „WIJ" voltrok zich als **spontane daad.**

We bedoelen daarmee, dat de beweging niet door een of andere organisatie op touw gezet was, bijv. door de C.P.N. of door de E.V.C., doch dat het het zelfstandig klasse-antwoord der arbeiders was op de sinds lang gevoerde politiek van de bezittende klasse. Ongetwijfeld heeft de C.P.N. bij het ontstaan der beweging een rol gespeeld. Evengoed als bij haar ineenstorting. Maar nooit riep de C.P. of de E.V.C. tot staking op. Ze bepaalden zich tot heftige kritiek op de regering en ze waren bij het uitbreken der beweging waarschijnlijk even verrast als de ministers. Dinsdagochtend om 5 uur brak de staking uit en op Maandagavond was het merendeel der arbeiders zich nog niet bewust, dat zij de volgende dag zouden staken.

Wat gebeurt er eigenlijk met de mensen, als ze zich plotseling tot een nieuw „WIJ" groeperen? We moeten ons daar rekenschap van geven. Want in de toekomst zullen we telkens opnieuw met zulke spontane massabewegingen te maken krijgen. En daarbij hebben we als Spartacurbeweging de overtuiging, dat ze de grote hefboom vormen, die de arbeidende bevolking tot heersende klasse in de maatschappij zullen maken. Bij de bestudering van de massabeweging is daarom juist voor de Spartacus-beweging een belangrijke taak weggelegd.

Als we ons afvragen, wat er met de mensen bij groepsvorming gebeurt, begeven we ons op het terrein van de sociale psychologie, meer in het bijzonder van de groepskarakterkunde en massaspychologie. Dat ziet er erg ingewikkeld uit. En zo heel eenvoudig is het inderdaad ook niet. Maar toch is het lang niet zo moeilijk, als het wel lijkt. Tenminste niet voor arbeiders. Want wij kunnen veel gemakkelijker een heter inzicht in dat soort van dingen krijgen, dan de burgerman of de burgerlijke intellectueel.

Hoe komt dat? Zijn de arbeiders dan zoveel slimmer of verstandiger dan de burgerij? Volstrekt niet. Maar de burgers of intellectuelen zijn zo goed als nooit in dergelijke massabewegingen betrokken, zodat zij ze alleen als buitenstaanders kunnen bekijken.

Hun gevoelsleven, hun denken en hun handelen beweegt zich in andere richting dan die van de strijdende arbeiders. En daardoor begrijpen ze van deze dingen zo bitter weinig, terwijl ze voor de arbeiders dikwijls vanzelfsprekend zijn.

Wat op het ogenblik door de sociale psychologen ten beste gegeven wordt voor de verklaring der massavorming is niet veel meer dan een schijn-wetenschap. Dat wil niet zeggen, dat het door hen verrichte werk geheel nutteloos is. Integendeel. De betekenis van hun werk ligt hierin, dat ze de verschillende verschijnselen, die zich bij de massavorming voordoen, zo goed mogelijk beschrijven, zodat men een overzicht krijgt van de vraagstukken, die om een oplossing vragen. Dat is reeds heel veel waard. Maar als deze psychologen dan aan een verklaring der verschijnselen beginnen, dan wordt het helemaal mis, omdat ze dan tegenover een wereld staan, die hun innerlijk vreemd is en omdat ze bitter weinig begrip hebben omtrent het reilen en zeilen van de maatschappij als geheel.

Laat ons de laatste Septemberstaking als voorbeeld nemen. We hebben hier te maken met een plotselinge massavorming. Hoe ontstond deze?

Volgens de tegenwoordige vrijwel algemeen gangbare psychologie spelen daarbij drie dingen een grote rol. Dat zijn de suggestie, de **gevoelsoverdracht** en de nabootsing. Deze drie dingen vormen samen een eenheid, d.w.z. ze werken niet afzonderlijk, doch zijn van elkaar afhankelijk. De suggestie heeft betrekking op het denken. Iemand met sterke overredingskracht kan zijn overtuiging op anderen overdragen.

Maar overredingskracht is geen overtuigingskracht. Het wil zeggen, dat het eigen denken feitelijk zo goed als uitgeschakeld wordt, zodat het **een daling van het intellectuele peil** met zich meebrengt. Suggestie wordt daarom ook wel met hypnose vergeleken, een geestestoestand, waarbij iemand feitelijk het blinde werktuig van een ander geworden is en praktisch niet meer voor zijn daden verantwoordelijk gesteld kan worden. In de massavorming werkt de suggestie daarom als een GELIJKSCHAKELING van het denken.

Uit deze opvatting vloeit voort, dat de burgerij feitelijk niet in spontane bewegingen gelooft, maar dat ze in de massavorming altijd het werk van „leiders" of „raddraaiers" of „ongure elementen" ziet. In ieder geval moet er iemand zijn, die de massa onder zijn suggestie brengt en die daarmee de gelijkschakeling in het denken voltrekt. Die iemand hoeft niet altijd een persoon te zijn, het kan natuurlijk ook een krant of een organisatie zijn.

Maar voor ons ligt de verklaring helemaal niet in de suggestie, die door de een of ander wordt uitgeoefend en daarmee een daling van het intellectuele peil van de massa bewerkstelligt. Voor ons is het eenvoudiger en begrijpelijker. Maar daar komen we straks op terug.

*

Een tweede element in de verklaring voor de massavorming is de gevoelsoverdracht. De psychologen zijn over het algemeen nog van mening, dat gevoelens zonder meer van de een op de ander overgedragen kunnen worden.

Wanneer zich bij sommigen een gevoel van verontwaardiging over de gang van zaken heeft gevormd, dan dragen zij dit op een ander over.

Daarbij doet zich dan tegelijk het verschijnsel van gevoelsversterking voor. Als bij Jan een gevoel aanwezig is en hij draagt dat op Piet over, dan werkt het gevoel van Piet weer op Jan terug. Bij Jan wordt het daardoor weer sterker. Maar het sterkere gevoel van Jan werkt weer op Piet terug. Zo wordt de gevoelsspanning wederkerig ten top gevoerd. Er ontstaat een toestand van geestvervoering, waarbij alle redelijkheid wegvalt. Hier is dan alleen het onbewuste van het gevoel aan het woord.

Suggestie en gevoelsoverdracht zijn hierbij twee kanten van hetzelfde proces der massavorming.

Tenslotte wijzen we op de nabootsing, die bij de massavorming een rol zou spelen. Zo bijv. kleine kinderen die alles naapen of bijv. de toeschouwers bij een voetbalwedstrijd, die hun benen niet kunnen stilhouden en automatisch willen meetrappen. Bij de massavorming is in de burgerlijke psychologie het nabootsen het natuurlijke resultaat van de suggestie en gevoelsoverdracht. Immers, als het denken en het voelen „gelijkgeschakeld" zijn, vloeit het gelijke handelen daaruit voort. Wat de een doet, wordt dan vanzelf door de ander nagedaan.

(Wordt vervolgd).

VERENIGING VAN SPARTACUSVRIENDEN

Arbeidersschool-Amsterdam.

Uitnodiging voor de eerste bijeenkomst van de cursus „ECONOMIE", op Vrijdag 4 October 1946, des avonds om kwart voor acht, in „Bodega Oporto", Damrak 92, 1e verdieping.

Deze bijeenkomst is niet alleen de eerste cursusavond, doch dient tevens om de deelnemenden zich te laten oriënteeren en om enige afspraken te maken.

Kosten 25 ct. p. avond. Schrijfmateriaal meenemen.

Maandag 7 October in gebouw „Westeinde" — Westeinde 3.

De eerste lezing van een nieuwe serie over „Het kapitaal" van Karl Marx.

Aanvang 8 uur. Kosten 10 ct.

De kameraden, die opgegeven zijn voor de cursussen „economie" en „esperanto" krijgen een bericht over de post gezonden.

Discussie.

„Eerlijkheid in het huwelijk"

Een onzer lezers of lezeressen schreef ons enige bedenkingen naar aanleiding van het verslag ener vergadering, waar „Eerlijkheid" in het huwelijk behandeld werd. Hoewel de brief van onze lezer(es) niet voor publicatie bedoeld is, willen we toch de inhoud in het kort weergeven. Hij (of zij) zegt, kort samengevat:

„De verkondiging en het goedpraten van het sexueel verkeer buiten het huwelijk is mijns inziens van zo laag staand zedelijk peil, dat een beschaafd mens daar eigenlijk niet op moet ingaan." Wel is waar klopt er iets niet in het burgerlijk huwelijksleven, maar daarom moet juist het zedelijk peil van het huwelijk omhooggehaald worden en dat kan niet door het fel propageren van het sexueel verkeer buiten het huwelijk. Natuurlijk zijn we voor „eerlijkheid in het huwelijk", maar deze eerlijkheid dient hierin te bestaan, dat men ruiterlijk erkent, wanneer een verder samenleven onmogelijk geworden is. En dan moet men scheiden, „maar ook het scheiden moet in een goede maatschappij aan grenzen gebonden zijn". „Maar een verdere samenleving, met alle daaraan verbonden excessen van sexuele uitspattingen, en dan nog het medeweten van de jeugd, vind ik niet alleen een schande, maar ook misdadig en een „Spartacist" onwaardig." „Uit zulk een gepropageerde samenleving kan nooit een zedelijk hoogstaand volk geboren worden. Ten slotte spreekt de lezer(res) de hoop uit, dat „Spartacus" de verslagen van dergelijke vergaderingen niet meer zal opnemen.

Laat ons eerst een misverstand uit de weg ruimen. De inleidster op bedoelde vergadering heeft in haar rede helemaal geen propaganda voor het sexueel verkeer buiten het huwelijk gemaakt. Tenminste, als verslaggever hebben we daarvan absoluut geen indruk gekregen. Ze zei alleen: als het daartoe komt, zeg het dan eerlijk tegen elkaar. Dat is geen „verkondiging" van sexueel verkeer buiten het huwelijk. Met het „goedpraten" is het iets anders. Spreekster was van mening dat het verlangen er naar in iedereen leeft en dat er zodoende ook een druk gebruik van gemaakt wordt. Met een laag zedelijk peil heeft dat volgens spreekster niets te maken. Het is voor haar een zeer „natuurlijke" aangelegenheid en het is een eis van geestelijke hygiëne daarmede te rekenen. (Deze term is door spreekster naar we menen wel is waar niet gebruikt, maar zo hebben we haar uiteenzetting begrepen). We willen nu echter nog enige opmerkingen als redactie van Spartacus maken. De Communistenbond „Spartacus" is een politieke organisatie, die haar werkterrein vindt in het propageren van de zelfstandige klassebeweging. Ze propageert, hoe de arbeidersklasse door zelfstandige radenmacht de leiding en het beheer van het hele maatschappelijke leven aan zich moet trekken. Ze wijst er op, hoe de arbeiders ondanks verschil in opvatting van velerlei vraagstukken van godsdienst, politiek en cultuur toch hun klasse-eenheid in de raden moeten vinden. In de zelfstandige stakingsbewegingen, die zich onder de leiding van eigen gekozen stakingscomite's in alle landen voltrekken, vinden we dit beginsel terug. „Spartacus" toont telkens opnieuw de grondslagen van de nieuwe, wordende eenheid der arbeidersklasse. Dat is een van haar voornaamste taken.

Natuurlijk zijn daarnaast allerlei kwestie's van historische en culturele aard, waar ieder van ons zijn gedachten over laat gaan. En op deze punten is dan ook een veel grotere variatie van opvatting, dan op de direct praktische punten van de klassenstrijd. Over al die andere kwestie's heeft „Spartacus" geen uitgesproken opvattingen en ze kan ze ook niet hebben. Een stellingname in deze kwestie's hoort in de Bond niet thuis. We hebben niet allemaal dezelfde opvattingen over de Franse revolutie, de Parijse commune, over schilder- of beeldhouwkunst, over teratuur. En dat is ook niet nodig.

Maar „Spartacus" is er wel van overtuigd dat de hele Westerse cultuur aan 't wankelen is. Dat eeuwen-oude waarheden als puin ineenstorten, zonder dat nieuwe waarden uit het puin verrijzen. En we weten ook, hoe velen zich in angst aan de onde waarheden vastklampen. Daarbij denken we aan het mooie boekje van de Amerikaanse opvoedkundige John Dewey „Oud en nieuw individualisme". Hij begint dit boekje met de opmerking: „Het wordt een gemeenplaats te zeggen, dat we in ons denken en gemoedsleven, tenminste in de taal, waarin we dit tot uitdrukking brengen, leven in een vroegere eeuw, zo tussen 1300 en 1800, ofschoon we behoren tot de 20e..... De eeuwige trouw en eeuwige liefde, die nog steeds worden bezongen en nog steeds als hoogste goed en schoonheid gelden, tenminste in de taal, staan in scherpe tegenstelling tot het aantal echtscheidingen, dat in de laatste generatie met 600% is toegenomen."

Dewey wijst er verder op, hoe vele schrijvers, filosofen en politici jammeren over verloren schoonheden en dat ze de mensen bezweren tot de oude waarden terug te keren. Maar hij acht dit een hopeloos pogen, omdat de bron van het verval der oude waarden niet te stuiten is. Daarom moeten de mensen niet terugkijken, maar ze moeten vooruit, door hun leven aan de nieuwe levensvoorwaarden aan te passen. Daarom staat „Spartacus" open voor de nieuwe stromingen van de tijd, die worstelen met het oude. We staan op het standpunt, dat men de mensen moet laten kennis maken met wat er op het ogenblik te koop is. Het gaat er daarbij niet om, of we het er mee eens zijn of niet. Dat doet niets ter zake. Niet wij moeten de levenshouding van de mensen bepalen, doch dat zullen ze zelf moeten doen. De oude partijen zetten de mensen precies voor, wat ze voor nuttig en nodig houden, omdat ze geen zelfstandige mensen, doch alleen VOLGELINGEN willen maken. Naar onze mening is daarmee echter noch de arbeidersklasse, noch de Spartacusbond gebaat. We willen een alzijdige, geestelijke orientatie, zodat we met kennis van zaken kunnen oordelen.

DENK OM ONS NIEUWE ADRES!

Van 1 October af moeten alle poststukken voor de Communistenbond, het weekblad „Spartacus" en de uitgeverij „De Vlam" worden geadresseerd:

Spartacus Postbus 7046
Amsterdam Zuid II.

Uitgezonderd daarvan is de postrekening van de uitgeverij, die nu eenmaal op haar naam staat, n.l.:

Postrekening 168797
t.n.v. Uitgeverij „De Vlam"
Amsterdam.

De stortingen voor intekening op **„de Arbeidersraden"** blijft op rekening **Gemeente Giro Amsterdam no B. 2319 t.n. L. de Beer.**

Voor bespoediging van de afdoening van de correspondentie is het gewenst, in één brief zoveel mogelijk één zaak te behandelen.

Er kunnen echter meer briefjes in één couvert.

Geef bij voorkeur in de linkerbovenhoek van elke brief aan voor welke afdeling zij bestemd is:

De afdelingen zijn:

1. Redactie geschriften en algemene politiek;
2. Propaganda en organisatie bond;
3. Geldmiddelen bond;
4. V.S.V., ontwikkelingswerk, jeugdwerk;
5. Centrale boekhouding uitgeverij;
6. Abonnementen, bestellingen en expeditie uitgeverij;
7. Algemeen beheer uitgeverij.

Zoals U bij vergelijking met ons bericht van de vorige week zult opmerken, zijn bovenstaande afdelingen (nu definitief) iets anders ingedeeld.

U kunt bij de aanduiding van de afdeling overigens **volstaan met** b.v. **Redactie, Centrale boekhouding, Abonnementen enz** Functionnarissen, knip dit uit, opdat ge U zonodig steeds kunt vergewissen van de juiste adressering.

VERENIGING VAN SPARTACUSVRIENDEN

Zaanstreek: Weekend 12 en 13 October in de zaal van de Speeltuin „Het Oosten" Oostzijde tegenover Schoolmeesterstraat.

Zaandam.
Programma in Spartacus nr. 37.
Brood, drinkbekers en suiker meenemen.
Voor overnachters: dekens meenemen.

Amsterdam: Maandag 7 October, in gebouw „Westeinde", Westeinde nr. 3: eerste lezing van de reeks over „Het Kapitaal" van K. Marx. Ruim gelegenheid voor discussie.
Donderdag 10 October, aanvang beginnerscursus „Esperanto". Alle deelnemers gelieve zich nog even te melden voor mededeling van het adres.

2 October 1946 — Prijs 15 cent — 6e Jaargang - No. 41

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur: TJEERD WOUDSTRA

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Alle gelden naar Uitgeverij „De Vlam" postgiro 168797 te Amsterdam

Neurenbergs Recht

et Internationale gerechtshof te Neurenerg heeft op 30 September zijn oordeel eveld. Twaalf der aangeklaagden, waarnder Goering en Seyss-Inquart werden r dood veroordeeld. Andere vonnissen aren: levenslange gevangenisstraf, 20, 15 n 10 jaar gevangenis. Drie werden er rijgesproken: Schacht, von Papen en ritsche.

et loont niet de moeite om te vermelden elke bijzondere straf deze of gene van eze tijdens het Nazi-regiem zo almachge Heren heeft toebedeeld heeft gekren. Wij hebben er te weinig belangstelng voor om ons er druk over te maken. e enkele personen, die daar in Neurenerg terecht stonden zijn niets, nu de acht, waardoor zij op de voorgrond wern geplaatst, vernietigd is. Het zijn indiduen, zoals er velen rondlopen, op jacht aar succes, zonder veel scrupules als zich aar een kans voordoet, zich naar boven kunnen werken. Het raakt dus ons ook et, wat de overwinnende bourgeoisie met e Nazileiders doet, of ze worden opgeangen dan wel in de gevangenis opgeorgen. Want ontdaan van hun macht hebn zij geen betekenis meer.

at wil niet zeggen, dat wij instemmen met n Bern. Shaw, die van mening is, dat en de Nazileiders maar allemaal moest ten lopen, omdat het toch zulke onbengrijke individuen zijn. Wij menen wel egelijk, dat zij allen de strop verdiend ebben en met hen nog duizenden en duienden die vrij rondlopen, van mijnheer ugenberg af tot aan de laaste dorpsbureester toe, die niet geaarzeld hebben zo elen van hun eigen landgenoten de dood te sturen, indien zij het voor de handaving van de macht van het Naziregiem oodzakelijk achtten.

ij allen werkten met de strop, met geangenis en concentratiekamp om elken genstander van de Nazi-macht uit te eien, want de macht der Nazi's was hun acht, de macht der heersende klasse in uitsland van 1933 af.

ij zijn er voor 100% verantwoordelijk oor en zij hadden vast en zeker tot de atste man de strop verdiend. Als het reolutionaire proletariaat met hen had aferekend was er geen enkele van overgeleven.

Het is echter niet zo ver gekomen!

Het Duitse proletariaat heeft na zijn nederlaag van 1933 een tweede nederlaag geleden, toen het niet bij machte was, de Nazimacht te breken. Het bleef onderdrukte klasse. In de plaats van de ene onderdrukker is de andere getreden. Hoe vijandig de overwinnende landen ook tegenover de Nazimacht hebben gestaan, zolang de strijd duurde, de terreur der Nazi's tegen de eigen bevolking lieten zij ongestraft.

Dat het opsluiten van grote massa's in concentratiekampen, het doodranselen en vermoorden van velen, het smoren van elk vrij woord, zoals het door de dragers van de Nazimacht jarenlang werd toegepast, een misdaad is in het groot, wordt door de nieuwe heersers in Duitsland niet erkend. Zij oordelen niet, zoals de door het Nazibewind vertrapten zouden doen. Zij zien ook niet met de ogen van hen, die begrijpen, dat zonder deze misdadige terreur van 1933 af, het Duitse volk niet in deze verwoestende oorlog had kunnen worden meegesleurd. Ze veroordelen niet de nationaal-socialistische terreur, die toch de voornaamste oorlogsvoorbereiding was.

Integendeel, overal in Duitsland, waar de Amerikanen, Engelsen of Fransen het land hebben bezet, worden de Nazi-autoriteiten in hun funkties gehandhaafd. Dezelfde mensen, die onder Hitler de zweep over de Duitse bevolking hebben gehanteerd, doen het nu ook in opdracht van de Amerikaanse, Engelse en Franse bezetters. Zij waren toen de vertegenwoordigers van de heersende klasse in Nazi-uniform, zij blijven dit ook al hebben ze dit uniform nu moeten opbergen.

De bourgeoisie van Duitsland, die door middel van het Nazi-bewind getracht heeft de wereldmacht te veroveren is verslagen, ze moest afstand doen van haar wereldmachtsdroom. *Maar zij is niet als heersende klasse verslagen, haar macht over de arbeiders is niet aangetast.*

En zij krijgt nu een nieuwe kans, wanneer zij deze macht gebruikt om de Duitse bevolking in de aanstaande strijd om de wereldmacht aan de zijde van het Westerse kapitaal te brengen.

De politiek der bezettende macht is zonder twijfel hierop gericht. Zij ziet in de verslagen heersende klasse in Duitsland haar natuurlijke bondgenoot, als het er om gaat zich voor te bereiden op de strijd tegen Rusland.

Het oordeel van het Neurenberger gerechtshof weerspiegelt deze politiek maar al te duidelijk. Bijna een jaar werd het proces slepende gehouden. De voor het gerecht gebrachte Nazileiders werden gebruikt als figuranten in het grote toneel dat voor het wereldpubliek opgevoerd moest worden en waarin alle schuld voor het naamloos oorlogsleed op de nazileiders afgewenteld moest worden.

De angst, de honger, de tuberculose, de vernietiging, krankzinnigheid, de totale berooidheid, de wanhoop, ja zelfs de chaos waarin de wereld nu nog verkeert, dit alles moet de schuld van de nazi's zijn. Om eigen schuld te bedekken, daarom moest een langdurige comedie opgevoerd worden. Om alle haat en drang naar rechtvaardigheid der massa van zichzelf af te wenden, kregen we de ellenlange verhalen in de krant, hoe zenuwachtig Hess was en hoe armzalig, vermagerd en bleek Goering er uitzag enz. Een jaar lang konden we ons iederen dag verzadigen aan wat de heren rechtsspraak beliefden te noemen en konden we de grote comedie in Neurenberg stap voor stap volgen met haar wisselende personages en entre-actes.

En nu is dan het vonnis geveld. Het is een grotesk slot van de hele comedie. Neen, grotesk is een veel te zwak woord, het is zo boven alle mate belachelijk, dat men er stil van wordt. Probeer eens je voor te stellen, dat het niet uit te denken ontzaglijk gebeuren, dat wij samenvatten in het begrip „de tweede wereldoorlog" ontsproten zou zijn aan het zieke brein van de persoon Hitler, dat alle schuld hieraan op zijn hoofd neerkomt. Want dat is tenslotte de inhoud van het oordeel. Dat is uiteindelijk de inhoud van het oordeel, door dit gerechtshof van de machthebbers in deze kapitalistische wereld geveld.

Uit de Inhoud:

N.V. Koninkrijk der Nederlanden
Proletarische Massabeweging
Tweedrlei aandeel
Dialectiek